

Sygn. akt I Ca 132/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 maja 2017 r.

Sąd Okręgowy w Łomży I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Włodzimierz Wójcicki (spr.)
Sędziowie:	SSO Wiesława Kozikowska SSO Anna Kacprzyk
Protokolant:	Katarzyna Milewska

po rozpoznaniu w dniu 4 maja 2017 r. na rozprawie

sprawy z powództwa J. B.

przeciwko Towarzystwu (...) S.A. w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego w Grajewie

z dnia 9 lutego 2017r. sygn. akt I C 28/16

I. apelację oddala;

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1800 złotych tytułem kosztów instancji odwoławczej.

Wiesława Kozikowska W. A. K.

Sygn. akt I Ca 132/17

UZASADNIENIE

Powód J. B. w pozwie skierowanym przeciwko Towarzystwu (...) S.A. w W. wniósł o zasądzenie na jego rzecz kwoty 28.000 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 22.05.2015 r. do dnia zapłaty tytułem części zadośćuczynienia; kwoty 11.139,79 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 22.05.2015 r. do dnia zapłaty tytułem części odszkodowania oraz kwoty 694,30 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia złożenia pozwu do dnia zapłaty tytułem części odszkodowania. Wniósł także o ustalenie odpowiedzialności pozwanego za szkody mogące powstać w przyszłości wskutek zdarzenia z dnia 17.05.2014 r., a także o zasądzenie od pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg. norm przepisanych.

W odpowiedzi na pozew strona pozwana Towarzystwo (...) S.A. z siedzibą w W. wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na ich rzecz zwrotu kosztów procesu wg. norm przepisanych.

Sąd Rejonowy w Grajewie wyrokiem z 09.02.2017 r., sygn. akt i C 28/16 1 zasądził od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powoda J. B. kwotę 39.139,79 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 22.05.2015 r. do dnia zapłaty (punkt 1); ustalił odpowiedzialność pozwanego Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą w W. na przyszłość za szkody mogące powstać wskutek zdarzenia z dnia 17.05.2014 r. (punkt 2); w pozostałym zakresie powództwo oddalił (punkt 3); zasądził od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego kwotę 9.943,26 złotych tytułem poniesionych wydatków (punkt 4); zasądził od pozwanego na rzecz powoda J. B. kwotę 7.809 złotych tytułem kosztów procesu, w tym kwotę 4.817 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego (punkt 5).

Sąd Rejonowy ustalił, że dnia 17.05.2014 r. J. B. kierował motocyklem m-ki H. o nr rej. (...) w miejscowości M. w okręgu (...). Podczas prawidłowo wykonywanego manewru wyprzedzania J. B. został uderzony przez kierującego motorowerem marki L. o nr rej. (...), który nieumyślnie naruszył drogowym nie zachowując szczególnej ostrożności oraz nie sygnalizując zmiany kierunku jazdy przy wykonywaniu manewru skrętu w lewo zasady bezpieczeństwa w ruchu J. B. w wyniku tego wypadku doznała obrażeń w postaci: skręcenia stawu kolanowego prawego ze złożoną niestabilnością (przednio - przyśrodkową, z uszkodzeniem więzadła krzyżowego przedniego i więzadła I pobocznego piszczelowego), z częściowym uszkodzeniem łąkotki przyśrodkowej I i stłuczeniem ręki prawej. Obrażenia te stanowią 10 % trwałego uszczerbku na zdrowiu J. I B..

J. B. przeszedł leczenie operacyjne stawu kolanowego prawego I - artroskopią, częściowe usunięcie łąkotki przyśrodkowej, opracowanie kikutów I więzadła krzyżowego przedniego, szycie więzadła pobocznego piszczelowego.

Z powodu następstw tego wypadku był hospitalizowany w ZOZ Szpitalu I (...) w P., następnie zgłosił się do Szpitala Wojewódzkiego w Ł., I gdzie wystawiono mu skierowanie do poradni ortopedycznej. W dniu 2.06.2014 r. został skierowany do oddziału ortopedycznego, a w dniu 4.06.2014 r. został przyjęty do Szpitala Wojewódzkiego w Ł. na Oddział (...) Urazowy, gdzie w dniu 5.06.2014 r. przeszedł operację, a następnie został stamtąd wypisany w dniu 17.06.2014 r. otrzymując skierowanie do poradni urazowo - I ortopedycznej. W dniu 8.07.2014 r. został przyjęty do Szpitala Wojewódzkiego (...) na Oddział (...) Urazowy z powodu przykurczu wyprostnego kolana lewego, a po dwóch dniach przeniesiony do Oddziału (...) Leczniczej, gdzie przebywa od 10.07.2014 r. do 8.08.2014 r. Po wypisaniu skierowany był na kontrolę w poradni urazowo - ortopedycznej i poradni rehabilitacji leczniczej. Następnie kontynuował leczenie usprawniające ambulatoryjne od 8 do 19.09.2014 r. w (...) (10 cykli zabiegów), od 6 do 17.10.2014 r. Szpitalu w G. (10 cykli zabiegów), od 1 do 12 grudnia 2014 I r. (...) (10 cykli zabiegów), od 30.03. do 10.04.2015 r. w Szpitalu (...) w G. (9 cykli zabiegów), od 25.05. do 5.06.2015 r. w Szpitalu (...) w I G. (10 cykli zabiegów) - 2 rodzaje zabiegów z powodu zespołu bólowego I kręgosłupa w odcinku lędźwiowo - krzyżowym nie mającego związku z I przedmiotowym wypadkiem.

J. B. nigdy nie odzyska pełnej sprawności stawu kolanowego prawego, a z upływem czasu (niemożliwym do przewidzenia) będzie narastała dysfunkcja kolana prawego. Czas i stopień narastania zmian zwyrodnieniowo - zniekształcających stawu są wielkością indywidualną, zależna do różnych czynników (przeciążenia stawu kolanowego itp.), różną dla każdej osoby i j niemożliwą do przewidzenia w czasie.

Złożona przednio - przyśrodkową niestabilność stawu kolanowego prawego doprowadziła u J. B. do upośledzenia funkcji kolana prawego, bezpośrednio po wypadku w stopniu znacznym do okresu 2 tygodni po zabiegu operacyjnym. Po tym okresie czasu funkcja kolana prawego była upośledzona w stopniu umiarkowanym do czasu opuszczenia Oddziału (...) Szpitala Wojewódzkiego w Ł. - do dnia 8.08.2014 r. Dysfunkcja kolana prawego od tego czasu ma upośledzenie o charakterze lekkim, I które utrzymuje się nadal. Z tego powodu J. B. ma upośledzone wartości motoryczne, trudności w poruszaniu się, nie może biegać, uprawiać sportów wymagających sprawności obu kończyn dolnych, ma trudności w poruszaniu się po schodach i kłopoty z kucaniem i wykonywaniem czynności w tej pozycji.

Pomimo stosowanego leczenia operacyjnego i szyciu więzadła pobocznego przyśrodkowego, częściowym usunięciu łąkotki przyśrodkowej nadal utrzymuje się niestabilność przednia stawu kolanowego prawego co w znacznym stopniu upośledza funkcję tego stawu i wartości motoryczne. Istnieje potrzeba rekonstrukcji więzadła krzyżowego przedniego - poddania się zabiegowi operacyjnemu. Brak stabilności stawu kolanowego jest przyczyną wcześniejszego rozwoju zmiany zwyrodnieniowo - zniekształcających tego stawu, które w przyszłości będą nasilały dolegliwości bólowe kolana prawego i z biegiem czasu będą pogarszały funkcje tego stawu. W przypadku zaawansowanych zmian zwyrodnieniowych stawu kolana prawego, w odległym czasie (w wieku podeszłym), potrzebna będzie endoprotezoplastyka tego stawu.

J. B. nigdy nie odzyska pełnej sprawności stawu kolanowego prawego, a z upływem czasu (niemożliwym do przewidzenia) będzie narastała dysfunkcja kolana prawego. Stłuczenie ręki prawej wygoiło się bez upośledzenia funkcji narządu ruchu.

J. B. po wypadku leczył się również psychologicznie i psychiatrycznie.

Skutki w psychice J. B. na skutek następstw wypadku z dnia 17.05.2014 r. stanowią 5 % długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

J. B. nadal ujawnia przejawy obniżonej samooceny i atrakcyjności fizycznej, dyskomfort związany z brakiem powrotu do pełnej sprawności fizycznej oraz zależności materialnej od żony. Sytuacyjnie martwi się o swój stan somatyczny. Kontynuuje leczenie psychiatrycznie oraz psychoterapię przyjmuje leki przeciwdepresyjno - przeciwłękowe -R. - w niewielkiej dawce.

Wobec sprawcy wypadku W. R. postępowanie karne w sprawie sygn. akt VII K 439/14 zostało warunkowo umorzone na okres 1 roku próby. Pojazd, którym poruszał się sprawca wypadku był ubezpieczony w Towarzystwie (...) S.A. w W. z tytułu odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych.

Towarzystwo (...) S.A. w W. przyznało J. B. kwotę 7.000 zł tytułem zadośćuczynienia za krzywdę, kwotę 967,81 zł tytułem kosztów leczenia, kwotę 922,45 zł tytułem kosztów dojazdów do placówek medycznych oraz kwotę 486,00 zł tytułem kosztów sprawowania nad nim opieki przez osobę najbliższą.

Sąd Rejonowy uznał, że powództwo zasługiwało na uwzględnienie w części.

Sąd Rejonowy wskazał, że w sprawie ustalenia ze stanu faktycznego dotyczące przebiegu zdarzenia nie były przez pozwanego kwestionowane. W sprawie bezsporne jest, że strona pozwana ponosi odpowiedzialność za skutki wypadku z dnia 17 maja 2014 r., w wyniku którego powód doznał obrażeń ciała oraz na skutek którego powód zmaga się z problemami psychicznymi. Poza sporem jest także, że strona pozwana za doznane cierpienia fizyczne i psychiczne wypłaciła powodowi łącznie kwotę 7.000 zł tytułem zadośćuczynienia, a ponadto wypłaciła kwotę 967,81 zł tytułem kosztów leczenia, kwotę 922,45 zł tytułem kosztów dojazdów do placówek medycznych oraz kwotę 486,00 zł tytułem kosztów sprawowania nad nim opieki przez osobę najbliższą.

Sąd Rejonowy wskazał, że w przypadku szkody polegającej na uszkodzeniu ciała lub wywołaniu rozstroju zdrowia szczegółowe uregulowanie w zakresie przesłanek odpowiedzialności sprawcy z tytułu odszkodowania i zadośćuczynienia zawierają art. 444 § 1 k.c. oraz art. 445 § 1 k.c. Wobec powyższego również te przepisy są podstawą roszczenia powoda. W świetle pierwszego z tych przepisów, w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty.

J. B. jako odszkodowania żądał kwot: 11.139,79 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 22.05.2015 r. do dnia zapłaty i 694,30 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Na kwotę 11.139,79 zł składają się: koszty dojazdu żony powoda do szpitala, koszty sprzętu medycznego oraz leków, koszty dojazdu poszkodowanego do szpitala, rehabilitanta i innych wyjazdów do placówek medycznych oraz koszty opieki sprawowanej przez najbliższych. Na dowód tego powód przedstawił faktury i paragony, zestawienia wyjazdów, uchwałę nr 178/XXIX/13 Rady

Miejskiej w S. z dnia 21.03.2013 r. w sprawie szczegółowych zasad przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat i trybu ich pobierania.

Fakt konieczności pomocy osoby trzeciej oraz czas, w jakim pomoc ta była wymagana, znajduje potwierdzenie w treści zeznań świadków G. B. (k. 191-192), A. B. (k.192-192 odw.) oraz zeznaniach powoda J. B. (k.353-354 odw.).

Stawka za godzinę opieki, wynikająca z powołanej wyżej uchwały, również nie jest zdaniem Sądu Rejonowego wygórowana.

W ocenie Sądu Rejonowego żądana kwota zasługuje na uwzględnienie. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy potwierdza, że rzeczywiście powód oraz członkowie jego rodziny ponieśli ww. koszty. Powód po wypadku potrzebował pomocy osób najbliższych. Przebywał kilkakrotnie w szpitalu poza miejscem swego zamieszkania, zdarzały się dłuższe okresy jego pobytu w szpitalu, a więc uzasadnione były odwiedziny członków rodziny. Powód musiał dojeżdżać ponadto na rehabilitację również poza miejsce swego zamieszkania oraz na wizyty do psychiatry i psychologa.

Dlatego też Sąd Rejonowy powództwo o odszkodowanie co do kwoty 11.139,79 zł uwzględnił.

Odnosząc się żądania powoda zapłaty kwoty 28.000 zł tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę Sąd Rejonowy wskazał, że bez wątpienia na skutek zaistniałego zdarzenia powód odczuwał i nadal odczuwa cierpienia fizyczne i psychiczne. Biegli sądowy: T. S. z zakresu chirurgii ogólnej, M. B. z zakresu neurologii i J. S. z zakresu ortopedii i traumatologii w swojej opinii stwierdzili, że J. B. w wyniku wypadku drogowego z dnia 17.05.2014 r. doznał - na podstawie Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18.12.2002 r. w sprawie zasad orzekania o trwałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu (Dz.U. z 2002 r., nr 234 poz. 1974) - 10 % uszczerbku na zdrowiu (k.227-254), opisując szczegółowo te obrażenia w treści opinii. Jednocześnie biegli stwierdzili, że J. B. nigdy nie odzyska pełnej sprawności stawu kolanowego prawego, a z upływem czasu (niemożliwym do przewidzenia) będzie narastała dysfunkcja kolana prawego. Stwierdzili, że istnieje potrzeba rekonstrukcji więzadła krzyżowego przedniego – poddania się zabiegowi operacyjnemu. Brak stabilności stawu kolanowego jest przyczyną wcześniejszego rozwoju zmiany zwyrodnieniowo- zniekształcających tego stawu, które w przyszłości będą nasilały dolegliwości bólowe kolana prawego i z biegiem czasu będą pogarszały funkcje tego stawu. W przypadku zaawansowanych zmian zwyrodnieniowych stawu kolanowego, w odległym czasie (w wieku podeszłym), potrzeba będzie endoprotezoplastyka tego stawu.

Biegłe sądowe z zakresu psychologii i psychiatrii stwierdziły, że obecnie powód jest w stanie psychicznym dość wyrównanym. Dolegliwości depresyjno-lękowe ustąpiło. Nie jest zależny od otoczenia, powrócił do uprawiania hobby, jeździ samochodem i motocyklem.

Mając powyższe na uwadze Sąd Rejonowy uznał, że kwota 35.000 złotych (uwzględniająca wypłaconą już przez pozwanego kwotę 7.000 złotych) nie jest nadmiernie wygórowana, biorąc pod uwagę wcześniej opisane okoliczności.

Wobec powyższego na mocy art. 441 § 1 k.c. i art. 445 § 1 k.c. Sąd Rejonowy orzekł jak w punkcie 1 wyroku zasądając kwotę 39.139,79 złotych (w tym kwota 28.000 złotych zadośćuczynienia + 11.139,79 złotych koszty leczenia, dojazdów, opieki) wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 22.05.2015 r. do dnia zapłaty.

Mają też na względzie, że w przyszłości powód będzie musiał poddać się kolejnym operacjom, a ponadto biorąc pod uwagę, że kontynuuje leczenie psychiatryczne i psychoterapię - co będzie wiązało się z powstaniem kolejnych kosztów, Sąd Rejonowy ustalił odpowiedzialność strony pozwanej na przyszłość za szkody mogące powstać wskutek zdarzenia z dnia 17.05.2014 r., jak w punkcie 2 wyroku.

Natomiast żądanie kwoty 694,30 zł - tytułem części odszkodowania za kolejne wydatki związane zakupem paliwa, gazu oraz leków, Sąd uznał za nieudowodnione i w tym zakresie powództwo oddalił, orzekając jak w pkt 3 wyroku.

Jednocześnie z uwagi na tymczasowo poniesione przez Skarb Państwa wydatki w kwocie 9.943,26 zł, Sąd zasądził je od strony pozwanej, jak w punkcie 4 wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych obciążając nimi w całości stronę pozwaną (na które składają się 1.992 zł opłata sądowa, 4.800 zł koszt zastępstwa procesowego, 17 zł opłata od pełnomocnictwa, 1.000 zł zaliczka na biegłego), ponieważ powód uległ jedynie do nieznacznej części swego żądania, orzekając jak w punkcie 5 wyroku.

Apelację od powyższego orzeczenia wniósł pozwany. Wyrok zaskarżył w części, tj. w punkcie 1 w zakresie zasądzającym od pozwanego na rzecz powoda kwotę ponad 28.000,00 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 22.05.2015 r. do dnia zapłaty, w punkcie 2 w zakresie ustalenia odpowiedzialności pozwanego za skutki, jakie mogą u powoda wystąpić w przyszłości - w całości, w punktach 4 i 5 w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach - w całości, zarzucając mu:

naruszenie przepisów prawa procesowego i materialnego, a mianowicie:

1. art. 444 § 1 w zw. z art. 361 § 1 k.c. w zw. z art. 6 k.c. poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 11.139,79zł tytułem odszkodowania, na które złożyły się koszty dojazdu żony powoda do szpitala, koszty sprzętu medycznego oraz leków, koszty dojazdu poszkodowanego do szpitala, rehabilitanta i innych wyjazdów do placówek medycznych oraz koszty opieki sprawowanej przez najbliższych, podczas gdy:

a) powód w żadnej mierze nie udowodnił, że przyznanie mu niniejszej kwoty jest uzasadnione (m.in. opiniujący w sprawie biegli sądowi - ze względu na bierność dowodową powoda - w ogóle nie zajęli stanowiska co do zasadności poniesionych przez powoda kosztów), a przede wszystkim, że poniesienie danego kosztu było w okolicznościach sprawy konieczne i celowe, chociaż to na powodzie ciążył dowód wykazania samej wysokości rzekomego kosztu, a także jego adekwatnego związku przyczynowego ze zdarzeniem,

b) zdaniem biegłego sądowego z zakresu ortopedii i traumatologii lek. med. J. S. (str. 50 opinii) - powód nie wymagał leczenia w gabinecie prywatnym, a konsultacja ortopedyczna mogła odbyć się w ramach świadczeń finansowanych przez NFZ,

c) brak było uzasadnienia do przyznania na rzecz powoda odszkodowania w związku z kosztami dojazdów - zarówno jego, jak i jego żony do placówek medycznych, bowiem brak jest jakichkolwiek podstaw do zastosowania stawek wynikających z Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25.03.2002 r. (Dz. U. nr 27 poz. 271) bowiem dotyczą one zwrotu kosztów użytkowania przez pracownika do celów służbowych samochodu osobowego, niebędącego własnością zakładu pracy i stanowią średnią stawkę za kilometr dla pojazdu danej pojemności - a z tego względu nie istnieje uzasadnienie, aby je stosować w przypadku, gdy wyliczana jest realna strata podlegająca naprawieniu w ramach umowy OC, d) brak podstaw do dokonania refundacji kosztów poniesionych przez żonę powoda w związku z dojazdami do szpitala - bowiem celem i przyczyną tych wizyt była konieczność uspokojenia nerwów żony i stresu związanego z wypadkiem, jakiego doznał jej mąż, które jednak nie pozostają w adekwatnym związku przyczynowym ze zdarzeniem w rozumieniu art. 361 k.c., zaś krzywda poniesiona przez osoby inne aniżeli poszkodowany nie pozostaje przy tym w dyspozycji art. 444 § 1 k.c.

e) brak podstaw zwrotu kosztów opieki, bowiem opiekę nad powodem sprawowały jedynie osoby powodowi bliskie, które wszelkie czynności przy powodzie wykonywały w ramach wypełniania obowiązków rodzinnych, uzasadnionych zgodnie z zasadami współżycia społecznego, a co szczególnie istotne - powód nie udowodnił, aby opiekujące się nim osoby utraciły przez fakt świadczenia opieki swój dochód, zaniedbały obowiązki zawodowe albo zawarły z powodem umowę cywilnoprawną, z której wynikałyby warunki świadczenia przedmiotowej opieki, w tym należne wynagrodzenie.

2. art. 189 k.p.c. poprzez ustalenie odpowiedzialności pozwanego za negatywne skutki zdarzenia z dnia 17.05.2014 r., które mogą ujawnić się w przyszłości, podczas gdy:

- powód nie wykazał przesłanek takiego ustalenia zawartych we wskazanym przepisie, a w szczególności nie udowodnił, że posiada interes prawny w takim ustaleniu oraz że mogą ujawnić się u niego w przyszłości negatywne następstwa wypadku w sferze zdrowotnej, tym bardziej, że w przypadku wystąpienia nowej szkody pozostającej w związku przyczynowym z wypadkiem komunikacyjnym objętym odpowiedzialnością odszkodowawczą pozwanego, powód, na podstawie art. 4421 § 3 k.c., w terminie trzech lat od dnia jej ujawnienia się będzie mógł, dochodzić jej naprawienia na drodze postępowania sądowego,
- nie ma i nie będzie w przyszłości żadnych problemów z ustaleniem kto cywilnie odpowiada za skutki wypadku z dnia 17.05.2014 r.,
- ewentualne ustalenie odpowiedzialności pozwanego nie zwolni powoda z obowiązku wykazania adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy „nową szkodą”, a wypadkiem z dnia 17.05.2014 r.

Wskazując na powyższe zarzuty wniósł o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części poprzez: w punkcie 1 zasądzenie na rzecz powoda kwoty 28.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia z odsetkami ustawowymi od dnia 22.05.2015 r. do dnia zapłaty i oddalenie powództwa w pozostałym zakresie, w punkcie 2 poprzez oddalenie powództwa w całości, w punktach 4 i 5 poprzez rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu za 1 instancję, w tym kosztów zastępstwa prawnego, stosownie do wyniku sporu oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie przed Sądem II instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Sąd Rejonowy poczynił właściwe ustalenia w zakresie doznanych przez powoda J. B. uszkodzeń ciała w związku ze zdarzeniem z dnia 17.05.2014 r., prawidłowo określił ich rodzaj, charakter, czas leczenia, i rekonwalescencji powoda oraz rodzaj i rozmiar doznanej przez niego szkody. Podstawę tych ustaleń stanowił wyczerpująco zgromadzony i należycie oceniony materiał dowodowy. Sąd Okręgowy podziela te ustalenia i przyjmuje również za podstawę swojego rozstrzygnięcia. Ustalenia te dokonane zostały w oparciu o dowody przeprowadzone w pierwszej instancji, których ocena dokonana została bez przekroczenia ram swobodnej oceny dowodów zakreślonych przepisem art. 233 § 1 k.p.c.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia prawa materialnego w przedmiocie ustalenia wysokości odszkodowania Sąd Okręgowy uznał go za niezasadny.

Zgodnie z art. 444 § 1 k.c. w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty. Przepis ten nie zawiera odrębnych przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej, lecz biorąc pod uwagę zwłaszcza wykładnię systemową, należy przyjąć, iż odpowiedzialność ta została poddana ogólnym regułom odpowiedzialności z tytułu czynów niedozwolonych. Dlatego też warunkiem skutecznego domagania się naprawienia szkody na osobie jest związek przyczynowy pomiędzy określonym faktem, z którym norma prawna wiąże obowiązek odszkodowawczy a szkodą pojmowaną w tym przypadku jako uszczerbek majątkowy (art. 361 § 1 k.c.). Odszkodowanie przewidziane w art. 444 § 1 k.c. obejmuje więc wszelkie wypadki pozostające w związku z uszkodzeniem ciała lub rozstrojem zdrowia, jeżeli są konieczne i celowe. Przykładowo można wymienić koszty leczenia (pobytu w szpitalu, konsultacji u wybitnych specjalistów, dodatkowej pomocy pielęgniarstwa, koszty lekarstw itp.), specjalnego odżywiania się, nabycia protez i innych koniecznych aparatów (okularów, aparatu słuchowego, wózka inwalidzkiego itp. (wyrok SN z dnia 19 stycznia 1981 r., I CR 455/80, OSPiKA 1981, poz. 223), wydatki związane z przewozem chorego do szpitala i na zabiegi, z przejazdami osób bliskich w celu odwiedzin chorego w szpitalu, z koniecznością specjalnej opieki i pielęgnacji (por. wyrok SN z dnia 4 października 1973 r., II CR 365/73, OSNCP 1974, poz. 147), koszty zabiegów rehabilitacyjnych, dojazdów itp.

W wyniku wypadku z 17.05.2014 r. powód doznał obrażeń ciała w postaci skręcenia stawu kolanowego prawego ze złożoną niestabilnością (przednio-przyśrodkową, z uszkodzeniem więzadła krzyżowego przedniego i więzadła pobocznego piszczelowego), z częściowym uszkodzeniem łętki przyśrodkowej i stłuczeniem ręki prawej. W związku ww. urazami przeszedł leczenie operacyjne, był kilkakrotnie hospitalizowany oraz przeszedł leczenie ambulatoryjne usprawniające. Ponadto wypadek spowodował u powoda skutki w psychice. W związku z tym powód korzystał z opieki psychiatrycznej i psychologicznej oraz korzystał z leczenia farmakologicznego. Mając powyższe na uwadze konieczność zakupu wszystkich leków, suplementów, środków łagodzących ból, łagodzących lęk i stres, na które powód przedłożył rachunki i faktury pozostawały w adekwatnym związku przyczynowym ze zdarzeniem, za które odpowiedzialność cywilną ponosi pozwany. Z opinii biegłych wynika także, że konieczność pobytu powoda w szpitalach, odbycia rehabilitacji usprawniającej oraz wizyt lekarskich. W związku z tym nie ulega wątpliwości, że uzasadnione były również koszty dojazdów poniesione przez powoda oraz koszty odwiedzin najbliższych (żony). Natomiast fakt konieczności pomocy osób trzecich oraz czas w jakim ta pomoc była wymagana wynika z zeznań świadków zawnioskowanych przez powoda. N. jest zatem zarzut, że roszczenia swego powód nie udowodnił zgodnie z rozkładem ciężaru dowodu.

Za pozbawione podstaw należy uznać, kwestionowanie kosztów konsultacji w prywatnej placówce. Opinia biegłych w tym zakresie zawiera jedynie stwierdzenie, że konsultacja ta mogła odbyć się w ramach świadczeń finansowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia. Samo to stwierdzenie jest jednak nie wystarczające, aby odmówić roszczeniu powoda słuszności. Poszkodowany ma bowiem prawo do jak najszybszego usunięcia skutków zdarzenia szkodzącego w jak najlepszych warunkach. Dlatego też i koszty leczenia w prywatnej placówce należy zaliczyć do kosztów celowych w rozumieniu art. 444 § 1 k.c., nawet jeśli identyczne usługi oferowane są w przez NFZ. Sąd Najwyższy przy tym stwierdził, że nie można obarczać poszkodowanego obowiązkiem każdorazowego dowodzenia zasadności skorzystania z leczenia lub rehabilitacji niefinansowanych ze środków publicznych. Jeżeli jednak ubezpieczyciel odpowiadający wobec poszkodowanego w ramach umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych powołuje się wobec uprawnionego na ustawowy obowiązek minimalizacji szkody, to może kwestionować celowość kosztów poniesionych przez poszkodowanego; wtedy ciężar dowodu spoczywa na ubezpieczycielu zgodnie z art. 6 k.c. (uchwała Składu Siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 19 maja 2016 r., III CZP 63/15, MoP 2016 nr 12, str. 619, Biul. SN 2016 nr 5, (...) 2016 nr 3, str. 110, OSNC 2016 nr 11, poz. 125, str. 10, Biuletyn SN - IC 2016 nr 6). W sprawie powód wykazał, iż charakter konsultacji pozostawał w związku z rodzajem doznanych przez niego obrażeń ciała, zaś zasadność jej odbycia w ramach prywatnych środków nie została skutecznie zakwestionowana.

Nietrafne są także zarzuty dotyczące zwrotu kosztów powstałych w wyniku dojazdów żony powoda do placówek medycznych, w których powód przebywał w trakcie hospitalizacji. Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 7 października 1971 r. sygn. akt II CR 427/71 (OSPika 1972 nr 6, poz. 108) w skład kosztów wynikłych z powodu uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia, o których mówi art. 444 § 1 k.c., wchodzi nie tylko koszty leczenia w ścisłym tego słowa znaczeniu, lecz także wydatki związane z odwiedzinami chorego w szpitalu przez osoby bliskie. Odwiedziny te są niezbędne zarówno dla poprawy samopoczucia chorego i przyspieszenia w ten sposób leczenia, jak i dla kontaktu rodziny z lekarzami w celu uzyskania informacji i wskazówek o zdrowiu chorego i jego potrzebach. Podobne stanowisko zajął SA w K. w wyr. z 23.2.2016 r. (I ACa 939/15, Legalis nr 1446404), stwierdzając, że odwiedziny te są niezbędne zarówno dla poprawy samopoczucia chorego i przyspieszenia w ten sposób leczenia, jak i dla kontaktu rodziny z lekarzami w celu uzyskania informacji i wskazówek o zdrowiu chorego i jego potrzebach. W tej sytuacji za zasadne należało uznać stanowisko Sądu Rejonowego zasądającego na podstawie art. 444 § 1 k.c. zwrot kosztów dojazdów żony powoda zgodnie z przedłożonym przez powoda zestawieniem. W sprawie zasadność tych odwiedzin nie została skutecznie zakwestionowana.

Sąd Okręgowy za trafne uznał także przyjęte przez Sąd Rejonowy zasady obliczenia poniesionych przez powoda kosztów dojazdów do placówek medycznych. Koszty wskazane przez powoda pozostają w zgodzie z powszechną wiedzą, jak i znajdują oparcie w stawkach wyliczonych zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w szczególności w oparciu o treść rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania

oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy, określającego stawki za 1 kilometr przebiegu pojazdu. Ustalenie wysokości odszkodowania z uwzględnieniem stawek wynikających z ww. przepisów jest zgodna z art. 322 k.p.c., zgodnie z którym jeżeli w sprawie o naprawienie szkody, sąd uzna, że ściśle udowodnienie wysokości żądania jest niemożliwe lub nader utrudnione, może w wyroku zasądzić odpowiednią sumę według swej oceny, opartej na rozważeniu wszystkich okoliczności sprawy. Mieć bowiem należy na uwadze, że koszty dojazdów to nie tylko koszty zakupu gazu (...) i paliwa, których ceny nie są stałe, ale także koszty amortyzacji auta, zakupu materiałów eksploatacyjnych i wymiany olejów. W związku z tym oszacowanie szkody przez Sąd Rejonowy było uzasadnione.

Nietrafnie także apelujący podnosi zarzut obrazy przepisów prawa materialnego przez uznanie przez Sąd I instancji za słuszne żądanie powoda zwrotu kosztów wymaganej nad nim opieki przez osoby trzecie po wypadku. Nie ulega wątpliwości, że opiekę tę mogą sprawować zarówno członkowie rodziny, jak i opiekunka, czyniąc to nawet nieodpłatnie. Wbrew stanowisku skarżącego poniesiona w ten sposób szkoda nie musi się wiązać z utratą korzyści ze strony członków rodziny sprawujących opiekę, związanych z konieczności zaprzestania pracy zarobkowej dla lepszego spełnienia opieki. Wystarczy, że sprawowanie przez nich opieki związane będzie ze szczególnym trudem, wysiłkiem, z koniecznością rezygnacji z czasu wolnego, poświęcenia urlopu na rzecz sprawowania opieki, a więc ze zwiększonym wysiłkiem najbliższych niż ten mieszczący się w normalnie przyjętej z punktu widzenia zasad współżycia społecznego opiece i pomocy jaką winna świadczyć rodzina oczywiście bez utraty wymiernych korzyści i tym bardziej bez straty (szkody). Zakres opieki nie jest kwestionowany. Natomiast jej intensywność i charakter poświęcenia wynikał z okoliczności wskazywanych przez świadków, a mianowicie tego że powód nie mógł samodzielnie się poruszać, wymagał pomocy przy toalecie, kąpiel, przygotowywaniu posiłków. Jak zeznawał świadek A. B. musieli pomagać mu przy wstaniu z łóżka, wejściu do wanny, zejściu ze schodów, przygotowywaniu posiłków. Świadek G. B. nadto wskazała, że pomoc polegała też na wożeniu do poradni i szpitali. W związku z powyższym opieka nad powodem wymagała poświęcenia czasu i nakładu pracy przez jego najbliższych, które wymagało zrekompensowania.

Nietrafny jest też zarzut naruszenia art. 189 k.p.c. W uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 1970 r., III CZP 34/69, stwierdzono, że w sprawie o naprawienie szkody wynikłej z uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia zasądzenie świadczenia odszkodowawczego nie wyłącza ustalenia w sentencji wyroku odpowiedzialności pozwanego za szkody mogące powstać w przyszłości z tego samego zdarzenia. Dopuszczając możliwość ustalenia w sentencji wyroku odpowiedzialności pozwanego za szkody mogące powstać w przyszłości z tego samego zdarzenia, wskazywano na dwa zasadnicze argumenty przemawiające za takim stanowiskiem: po pierwsze, przerwanie biegu terminu przedawnienia i po drugie, wyeliminowanie lub przynajmniej złagodzenie trudności dowodowych mogących wystąpić w kolejnej sprawie odszkodowawczej ze względu na upływ czasu pomiędzy wystąpieniem zdarzenia szkodzącego a dochodzeniem naprawienia szkody. Stanowisko to co do zasady zachowało aktualność pod rządem art. 442¹ § 3 k.c., z tym iż Sąd Najwyższy w uchwale z 24 lutego 2009 r. III CZP 2/09 dodatkowo wyjaśnił, że ocena interesu prawnego winna być dokonana z uwzględnieniem okoliczności sprawy. Sąd Okręgowy podziela stanowisko Sądu Rejonowego, że okoliczności rozpoznawanej sprawy uzasadniały przyjęcie kwestionowanego przez skarżącego rozstrzygnięcia. Rozstrzygnięcie to znajduje oparcie w opinii biegłych, którzy wskazali na potrzebę rekonstrukcji więzadła krzyżowego przedniego, czyli poddania się przez powoda kolejnemu zabiegowi operacyjnemu oraz na możliwość pogarszania się funkcji stawu kolanowego skutkujących w odległym czasie potrzebą endoprotezoplastyki tego stawu. Biegli wskazali zatem na dalsze skutki wypadku mogące ujawnić się w przyszłości, które zdaniem Sądy Okręgowego uzasadniają interes prawny powoda w ustaleniu odpowiedzialności pozwanego na przyszłość.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy oddalił apelacji pozwanego na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. na które składało się wynagrodzenie pełnomocnika ustalone na podstawie § 2 pkt 5 i § 10 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804 ze zm.).